

PODBREZOVAN 3

Dvojtyždenník Železiarne Podbrezová a.s. | ročník LXV | vyšlo 20. februára 2009

Dnes v čísle:

1 Eureka a ŽP a.s.

2 Čitateľská anketa

3 Zo života ŽP GROUP

4 Z rozboru BOZP

5 Ako šetriť s energiou

6 Bronzová je naša

S profesorom Ľudovítom Parilákom

O treťom projekte programu EUREKA

EUREKA je európska sieť aplikovaného výskumu a vývoja. Koordinuje a podporuje celoeurópsku spoluprácu v oblasti urýchlenej realizácie výskumu do praxe. Preto ako partneri vždy vystupujú univerzity a výskumné pracoviská na jednej strane a realizátor výsledkov výskumu na strane druhej. Tento zámer vznikol a bol inštitucionalizovaný prostredníctvom projektov EUREKA už v roku 1985. V súčasnosti sa do riešení projektov zapája tridsaťsedem krajín Európy.

Jedným zo subjektov Slovenskej republiky, podieľajúcich sa na tejto európskej iniciatíve, sú Železiarne Podbrezová a.s. Profesor Ľudovít Parilák, riaditeľ Výskumno - vývojového centra, s. r. o., nám činnosť našej spoločnosti v EUREKE priblížil:

EUREKA je skutočne iniciátorom koordinovaného výskumu a vývoja na medzinárodnej úrovni, s cieľom jeho komercializácie za priamej podpory štátu, ale hlavne firmami, ktoré o vyriešenie projektu a jeho realizáciu majú záujem. Ide o veľmi širokú škálu výskumu, nielen v oblasti hutníctva, strojárstva, stavebníctva, ale aj turizmu, poľnohospodárstva, v súčasnosti sa riešia problémy energetiky či ekológie...

Železiarne Podbrezová už dlhé roky vyvíjajú aktivity pre zapojenie sa do medzinárodných projektov. Už v roku 2001 boli spoluriešiteľom projektu v rámci

šiesteho rámcového projektu SMARTWELD, ktorého výsledkom v roku 2004 bolo overenie výroby rúr z akosti T24 a ich zavedenie do výrobného programu ŽP a.s.

V rokoch 2003 - 2006 sa podieľali na výskume projektu EI2927 TRIFORM, v rokoch 2004-2008 to bol projekt E3192 ENSTEEL. V súčasnosti sme zapojení do riešenia projektu EI4092 - MICROST, ktorej hlavným cieľom je v prie-

mikroštruktúry a získať tak nové akosti rúr so širokým spektrom mechanických vlastností, hlavne pre konštrukčné aplikácie. Navrhli sme chemické zloženie ocele, ktorá bola vyrobená v ŽDAS, a.s. a k dnešnému dňu môžeme povedať, že sme zvládli aj riadené valcovanie týchto ocelí. Naším partnerom na Slovensku je Technická univerzita Košice. Zahranými partnermi sú spomínaná akciová spoločnosť ŽDAS, ktorá je aj koordinátorom celého projektu a jej spoluriešiteľom je Vysoká škola banská Technická univerzita Ostrava a Slovinská zastupuje Inštitút pre materiály a technológie Ľubľana, so svojim partnerom - hutou ACRONI, d.o.o., Jasenice. V súčasnosti

priebehu hodnotenie mikroštruktúr, stav precipitácie, analyzujú sa mechanické vlastnosti. Je pripravený experiment pre ťahanie presných rúr, ako aj laboratórne tepelné spracovanie týchto nových akosti. Výsledky za celý projekt sú hodnotené jedenkrát ročne na spoločných seminároch. Verím, že kolektív ŽP VVC, spolu s prevádzkarňami ŽP a.s., úlohu úspešne vyrieši, čím prispejeme k inovácii výrobkov našej firmy.

O.K.

Ilustračné foto: Ing. J. Ciger

VÝSKUM, VÝVOJ A INOVÁCIE - TO SÚ OBLASTI, AJ V ČASE HOSPODÁRSKEJ KRÍZY POVAŽOVANÉ ZA VÝCHODISKOVÉ. ZÁKAZNÍCI TOTIŽ PREFERUJÚ INOVÁCIE A TIE SÚ ZDROJOM ZÍSKAVANIA KONKURENČNÝCH VÝHOD FIRIEM A NAPONÁHAJÚ DIVERZIFIKACII TRHU.

behu rokov 2008-2012 zabezpečiť výskum a vývoj mikrolegovaných ocelí a ich zavedenie do výroby rúr v podmienkach ŽP a.s. Ide o úsporné a ekonomicky výhodné mikrolegovanie, pričom pri využití riadeného valcovania za tepla vieme regulovať stav

Valentínska kvapka krvi

Tohtoročná je zameraná na rodinné darcovstvo, na darovanie krvi tým najbližším - príbuzným, kolegom, známym... K rodinnému darovaniu krvi nás vedú rôzne životné situácie a snaha pomôcť v ťažkých okamihoch. V štrnástom ročníku akcie **Valentínska kvapka krvi**, ktorá trvá od 9. do 27. februára 2009, môžete zete lásku k človeku preako to vyhlásil organizámanitárnej akcie, Slovenieviete, kto z vašho okoVašu krv. Preto, ak milujevaní krvi sa nekladie na na zhoduje s tou, ktorúIde o akúsi „krvnú banku“, krv od iného darcu s rovný „vrátiť“ krv, ktorá sa pou-

Zistili sme, že v okrese Brezno môžete darovať krv každú stredu, od 7,30 - 9,30 hod. v budove transfúzneho oddelenia pri Nemocnici s poliklinikou Brezno, n. o. V uvedený deň krv odoberá výjazdová mobilná jednotka z Národného transfúzneho strediska z Banskej Bystrice, bez predchádzajúceho nahlásenia.

Vážení kolegovia,

využime možnosť aj v tomto roku darovať 2 percentá dane Nadácii Železiarne Podbrezová, ktorá sa snaží podávať pomocnú ruku v priebehu celého roka.

Pomáha všetkým, ktorí sú na jej pomoc odkázaní, hlavne z radov našich zamestnancov, ich rodinných príslušníkov.

Činnosť Nadácie je zameraná na finančnú a materiálnu pomoc fyzickým a právnickým osobám v oblasti zdravotníctva, športu, vzdelávania, sociálnej sféry a kultúry najmä v regióne Horehronie.

Po predbežnom vyhodnotení roka 2008 sme vypomohli a podporili:

- oblasť školstva a športu v hodnote 126 064,36 € (3 797 815 SKK),
oblasť zdravotníctva, sociálnej sféry a kultúry v hodnote 42189,24 € (1 270 993 SKK).

O výpomoc z prostriedkov nadácie môžu požiadať občania zo sociálne slabších vrstiev, osoby dlhodobo choré, zdravotne postihnutí, talentovaná mládež v oblasti športu a kultúry, talentovaní mladí ľudia na podporu ich vzdelávania zaslaním žiadosti na adresu Nadácie ŽP. Chceme poďakovať všetkým, ktorí doteraz prispeli a ešte prispievajú svojím percentom dane a veríme, že okrem svojho zriaďovateľa Železiarne Podbrezová a.s. sa počet darcov v tomto

roku zvýši.

Ing. Soňa Máziková,
správca Nadácie ŽP

Obchodné meno: Nadácia Železiarne Podbrezová a.s.
IČO: 37818481
DIČ: 2021533228
Právna forma: nadácia
Bankové spojenie: SLSP, a.s., 0301554533/0900
Registrovaná v Notárskom centrálnom registri pod č. 232/2008
Sídlo: Kolkáreň 35, 976 81 Podbrezová

Nadácia Miška Sotáka vznikla za účelom poskytovania materiálnej pomoci, nadaným deťom zo sociálne slabších rodín na rozvoj ich prirodzeného talentu v oblasti športu, vzdelávania, publikačnej a výchovnej činnosti, resp. v oblasti kultúry. Nadácia je spoluzorganizátorom akcií zameraných na rozvoj mládeže. Úzko spolupracuje s Nadáciou Železiarne Podbrezová a spolupodieľa sa na rôznych projektoch v oblasti športu, kultúry, príp. vzdelávania. Ak pociťujete, že aj vy sa chcete podieľať na podpore mladých, využite túto možnosť a venujte

Nadácia Miška Sotáka

svoje 2 percentá vlaňajšej dane Nadácii Miška Sotáka.

Za všetkých, ktorí pomoc potrebujú, ďakujeme.

Ing. Mária Sotáková, správkyňa nadácie

Obchodné meno: Nadácia Miška Sotáka
IČO: 37828738
DIČ: 2021634219
Právna forma: nadácia
Bankové spojenie: SLSP, a.s., 0302306937/0900
Registrovaná v Notárskom centrálnom registri pod č. 207/2007
Sídlo: Kukučínova 24, 977 01 Brezno

Ako poukázať 2 percentá dane?

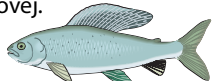
Ak vám vykoná ročné zúčtovanie dane zo závislej činnosti zamestnávateľ, stačí vyplniť a predložiť Vyhlásenie o poukázaní 2 percent dane z príjmu do 30. apríla 2009 daňovému úradu v mieste svojho trvalého bydliska. Spolu s Vyhlásením doložíte potvrdenie svojho zamestnávateľa, že vaša daň, vyplývajúca z ročného zúčtovania, bola odvedená daňovému úradu.

V prípade, že si podávate daňové priznanie samostatne, uvediete ako prijímateľa 2 percent dane Nadáciu ŽP alebo Nadáciu Miška Sotáka.

24. RYBÁRSKY PLES

Dom kultúry ŽP opäť po čase na chvíľu ožil a s ním aj tradície vychýrených rybárskych plesov. Že 24. ročník bol poznamenaný vynikajúcou atmosférou a výbornou zábavou svedčia fotografie J. Turčanovej.

ICE (In case of emergency - v prípade nehody)

označenie osoby vhodnej na kontakt v prípade núdze

Pri dopravných či iných nehodách sa často záchranári stretávajú s problémom ako získať nejaké údaje o zranenom, ako pacienta identifikovať, či získať dôležité informácie o jeho zdraví. Dnes už skoro každý pri sebe nosí mobilný telefón a preto je jednoduché zapojiť sa do programu In case of emergency - ICE. Ide o program, ktorý umožňuje ľuďom prvého kontaktu v prípade nehody - záchranárom, požiarnikom, policajtom - identifikovať postihnutých, kontaktovať ich najbližších a odovzdať či získať dôležité informácie. Takýto kontakt môže pomôcť zabrániť zbytočným komplikáciám, nesporne uľahčiť a urýchliť liečbu, ale zabrániť aj zbytočnej liečbe. Čo je potrebné urobiť? Pod označením ICE uviesť telefónne číslo najbližšej osoby, oprávnenej pre potreby kontaktu v prípade núdze. Takýchto kontaktov môže byť v mobile uvedených aj viac, s očíslovaním – napr. ICE 1 manželka, ICE 2 otec ...

Lekárničky s kartou prvej pomoci

Ministerstvo zdravotníctva po dohode s Ministerstvom dopravy, pošt a telekomunikácií pripravuje vyhlášku o náležitostiach týkajúcich sa lekárničiek pre osobnú, nákladnú a hromadnú dopravu. Návrh vyhlášky je po medzirezortnom pripomienkovom konaní a v súčasnosti sa spresňujú niektoré jej ustanovenia (napr. karta prvej pomoci, obsah príslušného druhu lekárničky...). To znamená, že motoristi ešte môžu používať staré (pôvodné), ale aj teraz kúpené lekárničky – bez karty prvej pomoci. Návrh vyhlášky obsahuje aj prechodné obdobia. To znamená, že:

1) aj po nadobudnutí účinnosti vyhlášky bude spotrebiteľ môcť používať tzv. „starú“ lekárničku vyrobenú, resp. distribuovanú, podľa doterajších predpisov, a to až do dátumu jej spotreby - po pripojení karty prvej pomoci (rýchly a jednoznačný návod na poskytnutie prvej pomoci),

2) kartu prvej pomoci si motoristi môžu kúpiť až vtedy, keď bude vyhláška platná. Aj na jej pripojenie k tzv. „staršej“ lekárničke je navrhnutý istý časový úsek,

3) výrobcovia, resp. distribútori lekárničiek budú môcť uvádzať na trh tzv. „staré“ lekárničky aj po nadobudnutí účinnosti vyhlášky (do stanovenej časovej hranice). Karty prvej pomoci priložia k pôvodnej lekárničke. Navrhovatelia vyhlášky teda predpokladajú, že po nadobudnutí jej účinnosti bude potrebný čas na výrobu lekárničiek podľa nového predpisu.

Kriminalita a dopravné nehody v Banskobystrickom kraji

Na území Banskobystrického kraja bolo v roku 2008 zistených spolu 13 350 trestných činov, čo predstavuje pokles o 175 prípadov v porovnaní s rokom 2007. Vo všetkých oblastiach všeobecnej kriminality bol zaznamenaný pokles počtu prípadov v porovnaní s rovnakým obdobím roka 2007.

Pokles objasnenia trestných činov nastal v oblasti násilnej kriminality a v oblasti majetkovej kriminality v krádežiach vlámaním. V ostatných oblastiach kriminality nastal nárast objasnenia. V celkovej kriminalite vykazovali najvyššie objasnenie okresy Revúca (69%), Poltár (65,7%), Veľký Krtíš a Banská Štiavnica (63,7%). Najnižšia úspešnosť objasnenia prípadov bola v okrese Banská Bystrica (40,7%). Škody spôsobené celkovou kriminalitou dosiahli v roku 2008 výšku 1 411 140 tis. Sk (46841,3 EUR), čo je v porovnaní s predchádzajúcim rokom nárast o 454 875 tis. Sk (15 099,1 EUR).

V roku 2008 bolo na území Banskobystrického kraja zaznamenaných takmer 7 tisíc dopravných nehôd, pri ktorých bolo usmrtených 85 osôb, ťažko zranených bolo 268 a ľahko zranených 1 301 osôb. Z celkového počtu nehôd sa v obci stalo vyše 4 tisíc. Najviac dopravných nehôd sa stalo v okresoch Banská Bystrica, Zvolen a Lučenec. Škody vzniknuté pri dopravných nehodách dosiahli výšku 528 368 tis. Sk (17 538,6 EUR).

Štatistický úrad Banská Bystrica

naša anketa ■ naša anketa ■ naša anketa ■ naša anketa ■ naša anketa

Viete, čo je ICE? Máte ho v mobile aj vy?

Zhovárala sa: O. Kleinová
Foto: V. Kúkolová

František POTOČÁR, Poo
- Zatiaľ o tom veľa neviem, ale mala by to byť nejaká pomôcka na kontakt s príbuznými v prípade nehody. Zatiaľ ho v mobile nemám, ale myslím, že je to užitočná vec. Určite si to dám.

Martin BERČÍK, Michaleová
- Áno, viem, čo znamená ICE. Zatiaľ v mobile s označením ICE nemám žiadny kontakt, ale považujem to za dobrú vec a určite môže v kriticknej situácii byť vhodnou, ale aj užitočnou.

Ing. Michal GAŠPERAN, VVC
- Nepočul som o tom, čo je ICE a tak ho pochopiteľne nemám ani v mobile.

Bohuslav LEITNER, Vo
- Viem, čo je ICE, počul som už o tom, veľa sa o tom hovorí, no priznám sa, zatiaľ ho v mobile označené nemám. Mám síce označený kontakt na blízkych, ktorí o mne dokážu poskytnúť informáciu, nie však pod označením ICE.

Miroslav STRELEC, Poo
- Áno, ide o označenie kontaktnej osoby v prípade havárie, či iného nebezpečenstva, ktoré môže človeka postihnúť. Uvedomujem si, že takéto označenie je potrebné, určite si ho označím aj ja do mobilu, zatiaľ som však tak neurobil.

Exportér roku 2008

Koncom minulého roka boli vyhlásené výsledky štrnásteho ročníka súťaže Exportér roka, ktorá sa konala pod záštitou Hospodárskej komory Českej republiky. Usporiadateľmi boli opäť Stredný podnikateľský stav a Asociácia na podporu podnikania ČR.

V tomto tradičnom boji českých vývozcov si môžu jednotlivé firmy porovnať svoje úspechy pri vývoze výrobkov a služieb. Súťaž má prispievať k vytváraniu preexportného prostredia v Českej republike a mať v ňom úspech, znamená zaradiť sa medzi najúspešnejšie české firmy.

Okrem veľkých firiem s objemom vývozu prevyšujúcim 500 miliónov korún ročne, súťaži-

li taktiež firmy zo sektoru stredne veľkých exportérov. Vo vlnajšom ročníku bolo vyhlásených niekoľko kategórií. Porovnával sa nárast exportu v medziročnom porovnaní, absolútny objem exportu kalendárneho roka, nárast exportu od roku 1993 do roku 2007. Vyhlásená bola aj kategória krajských exportérov a špeciálna kategória o firmu vyvážajúcu do najväčšieho množstva krajín.

Medzi ocenené spoločnosti sa zaradila aj akciová spoločnosť ŽDAS, s výrazným úspechom v dvoch kategóriách. V kategórii Nárast exportu 2006-2007 sa medzi exportérmi nad päťsto miliónov korún umiestnila na veľmi dobrom pätnástom mieste a v kategórii krajských exportérov obsadila vynikajúce druhé miesto.

Uvedená bilancia svedčí o pokračujúcom významnom rozvoji v exportnej politike akciovej spoločnosti ŽDAS a o jej konkurencieschopnosti na náročných zahraničných trhoch, kde smerovalo viac než päťdesiat percent jej produkcie.

Jana Svobodová

Prečítali sme za vás

Krízu prežije len ten, kto vie šetriť

Sprievodným javom každej krízy je zatazenie toku peňazí, ktorý bude výrazný aj na Slovensku, keďže táto kríza súvisí najmä s krízou bankového a finančného sveta.

V tejto situácii pre mnohé aj dlhodobé úspešné firmy či podnikateľov vyvstáva otázka, ako sa so vzniknutou situáciou vyrovnáť, zosúladiť pokles výroby so zamestnanosťou, nižší odtok s potrebou inovácií... Bude to ťažké. Krachy, konkurzy či prevzatia sú nevyhnutné. Prežijú iba tí, ktorí neplytvajú zdrojmi v minulosti, dostatočne skoro prejdú na úsporný režim, zastavia všetky investičné projekty a najmä, dobre odhadnú novú rovnováhu medzi výrobou a skutočnou spotrebou.

Spotreba je najviac závislá od osobnej spotreby obyvateľstva a tá od jeho príjmov. V najbližších rokoch nás čaká najvyššia nezamestnanosť v histórii nášho mladého štátu. Ruka v ruke s nezamestnanosťou ide nesolventnosť a pokles spotreby. Ľudia by mali začať šetriť, nemali by počúvať ani politikov, ani bankárov. Mali by sme prestať žiť na dlh, zabudnúť na luxusné veci či zahraničné dovolenky. Netreba čakať nejakej úžasnej výsledky od záchranných balíčkov. Čaká nás prvá vážna kríza v trhovom podmienkach, kde sa prejaví najmä (ne) kultúrna vyspelosť národa, preverí súdržnosť rodín či priateľstiev.

(výňatok z Pravdy)

System manažerstva kvality a jeho ďalšie normalizačné zabezpečenie

Nové normy ISO 9001 a ISO 9004 a ich aplikácia

Od vydania prvej normy systému manažerstva kvality ISO 9001 uplynulo viac ako dvadsať rokov a preto je prirodzené, že získané skúsenosti s jej aplikáciou priniesli nielen čiastočnú zmenu filozofie kvality (napr. zmenu z prvkového na procesný prístup), ale aj zmenu obsahu niektorých termínov a činností. Napriek tomu, že normy ISO súboru 9000 sa stali v mnohých organizáciách „bibliou kvality“, rozličné audity, diskusie, semináre a publikácie potvrdzujú, že v praxi stále existujú isté terminologické a aplikačné nedorozumenia. Účelom príspevku je preto vyjasniť niektoré frekvencované nepresnosti formou odpovedí na základné otázky a prispieť tak k objektivizácii názorov na aplikáciu systémov manažerstva kvality.

Čo predstavuje skratka ISO?

ISO je Medzinárodná organizácia pre normalizáciu (International Organisation for Standardization), založená v roku 1947. V súčasnosti ju tvorí asi 157 národných normalizačných organizácií reprezentujúcich svoje krajiny. Jej účelom je tvoriť medzinárodné normy v duchu odsúhlasených pravidiel a smerníc.

Čo predstavujú normy ISO súboru 9000?

Normy ISO súboru 9000 sú súhrnom asi 25 oficiálnych medzinárodných noriem, technických špecifikácií, technických správ, príručiek a webovských dokumentov, týkajúcich sa manažerstva kvality.

Prečo sa revidujú platné normy ISO o kvalite?

Dôvodom je viacero príčin: schválený postup uchovávanie noriem ISO vyžaduje, aby sa každá norma každé tri roky revidovala, treba systematicky zisťovať názory používateľov noriem, čím sa spravidla uľahčí ich používanie a vyjasnia sa sporné formulácie, revízie prispievajú k ďalšiemu vývoju postupov systémov manažerstva. Bude potrebná recertifikácia organizácie podľa novej normy ISO 9001?

Očakáva sa, že certifikované organizácie modifikujú svoj systém manažerstva kvality tak, aby bol v súlade s novou normou ISO 9001:2008, ale recertifikácia sa uskutoční iba po vypršaní platnosti udeleného certifikátu. Celý proces certifikácie podľa ISO 9001:2008 by sa mal zrealizovať v priebehu dvoch rokov, po vydaní normy ISO 9001:2008.

Bude potrebné prepracovanie existujúcej dokumentácie v organizácii?

Keďže norma ISO 9001:2008 nezavádza zásadné zmeny požiadaviek na systémy manažerstva kvality, v porovnaní s normou ISO

Aké hlavné prínosy možno očakávať od zavedenia systému manažerstva kvality podľa noriem ISO?

Normy ISO súboru 9000 poskytujú organizáciám príležitosť zvýšiť hodnotu svojich činností a trvalo zlepšovať svoju výkonnosť tým, že zamerajú svoju pozornosť na hlavné procesy. Normy podčiarkujú úzke väzby medzi systémami manažerstva kvality a procesmi v organizáciách a podčiarkujú nevyhnutnosť trvalého zlepšovania. Výsledkom má byť nasmerovanie ich používateľov na dosahovanie podnikateľských úspechov, vrátane spokojnosti zákazníkov a zainteresovaných strán. Z toho dôvodu manažment organizácie má realizáciu systému manažerstva kvality chápať ako výhodnú ziskovú investíciu, a nie iba ako certifikačnú požiadavku.

K hlavným prínosom využívania noriem patrí podpora činnosti organizácie prostredníctvom:

- realizácie ôsmich zásad manažerstva kvality,
- realizácie procesného prístupu,
- akcentovania úlohy vrcholového manažmentu,
- formulovania merateľných cieľov pre všetky funkcie a na všetkých úrovniach organizácie,
- akcentovania trvalého zlepšovania a spokojnosti zákazníka,
- merania systému manažerstva kvality, procesov a produktov,
- zohľadňovania zákonných a regulačných požiadaviek,
- rešpektovania dostupnosti zdrojov.

Aké prínosy môže organizácia očakávať od zavedenia normy ISO 9004:2009?

- Ak sa systém manažerstva kvality správne zavedie na základne ôsmich zásad manažerstva kvality a v súlade s normou ISO 90004, všetci zainteresovaní účastníci z toho môžu mať osoh, vychádzajúci:
- zo zhody produktov s požiadavkami,
- zo spoľahlivosti a bezporuchovosti produktov,
- z dostupnosti produktov, keď sú potrebné,
- z udržateľnosti produktov,
- z lepšieho pracovného prostredia,
- z vyššej spokojnosti zamestnancov,
- z vyššej bezpečnosti a dokonalejšej ochrany zdravia,
- z lepšej morálky a stability zamestnancov,

- z lepšej návratnosti investícií,
- z vyššieho podielu na trhu,
- z vyšších ziskov,
- zo zniženej účinku nežiadúceho prostredia.

Prečo norma ISO 9001 obsahuje požiadavku na monitorovanie spokojnosti zákazníka?

Spokojnosť zákazníka sa pokladá za základné „hnačie kritérium“ pre akúkoľvek organizáciu. Aby sa dalo posúdiť, či produkt spĺňa potreby a očakávania zákazníka, treba monitorovať úroveň jeho spokojnosti a prijať vhodné opatrenia, ak zákazník nie je spokojný.

Môže norma ISO 9001 zvýšiť spokojnosť zákazníka?

Podrobnosti o systéme manažerstva kvality, opísané v normách ISO súboru 9000, vychádzajú zo zásad manažerstva kvality, ktoré obsahujú procesný prístup a sústredenie sa na zákazníka. Realizácia týchto zásad poskytuje zákazníčkovi väčšiu dôveru, že produkty organizácie budú spĺňať jeho požiadavky a zvýšia jeho spokojnosť.

Čo znamená trvalé zlepšovanie?

Trvalé zlepšovanie je proces, ktorý sa zameriava na trvalé zvyšovanie účinnosti a efektívnosti organizácie pri plnení jej cieľov a politík. Trvalé zlepšovanie musí zodpovedať rastúcim potrebám a očakávaniam zákazníkov a zabezpečovať dynamický vývoj systému manažerstva kvality.

Čo je procesný prístup a prečo sa má využívať?

Procesný prístup je spôsob, ako dosiahnuť želaný výsledok pomocou manažerstva činností a príslušných zdrojov, chápaných ako jeden proces. Skúsenosti ukazujú, že pomocou takého prístupu môže organizácia dosiahnuť rad výhod, vyplývajúcich:

- z integrácie a zosúladenia rozličných procesov, zameraných na dosiahnutie plánovaných výsledkov,
- zo schopnosti sústrediť sa na účinnosť a efektívnosť procesov,
- zo zvýšenej dôvery zákazníkov a ďalších zainteresovaných strán k zavedeným postupom,
- z transparentnosti činností vykonávaných organizáciou,
- z nižších nákladov a kratšieho času pri účinnom a efektívnom využívaní zdrojov,
- z podpory angažovanosti ľudí a jasnej definície ich úloh a zodpovedností,

zlepšených, systematických, cieľených a predvídateľných výsledkov, z odstránenia bariér medzi rozličnými funkčnými jednotkami a zjednotenia ich zamerania na plnenie cieľov organizácie,

z zlepšeného manažerstva rozhrania medzi procesmi.

Musí organizácia definovať a zdokumentovať všetky svoje procesy?

Účelom dokumentácie systému manažerstva kvality organizácie je podporiť plynulú a stabilnú činnosť procesov organizácie. Neexistuje však žiadny zoznam procesov, ktoré by sa podľa normy ISO 9001 museli zdokumentovať, a závisí od veľkosti organizácie, druhu jej činností, zložitosti a kritickosti procesov a dostupnosti kompetentných pracovníkov, ktoré procesy sa rozpracujú a zdokumentujú. Takisto neexistuje žiadny štandardný spôsob prezentácie procesov, ktorý môže závisieť od kultúry organizácie, štýlu jej manažerstva, vzdelania pracovníkov a ďalších faktorov, akým spôsobom sa procesy charakterizujú (napr. pomocou opisu, vývojového diagramu, blokového diagramu, matice zodpovednosti, obrázku a pod.). Každý proces pritom má mať svojho vlastníka (ale nemusí), ktorý zodpovedá za jeho riadenie.

Ako sa dá proces merať?

Existujú rozličné metódy merania a riadenia procesov od jednoduchých monitorovacích systémov až po sofistikované štatistické metódy (napr. štatistické riadenie procesov). Výber a využívanie konkrétnej metódy bude závisieť od charakteru a zložitosti procesov a produktov danej organizácie. Pri rozhodovaní o spôsobe merania a kontroly treba zvažovať požiadavky zákazníka, plnenie požadovaných kritérií, kvalitu dodávateľov, poruchovosť produktov, náklady na riadenie procesu atď.

Môže organizácia zostať certifikovaná podľa normy ISO 9001:2000 alebo sa má recertifikovať podľa novej normy ISO 9001:2008?

Certifikácia podľa novej normy ISO 9001:2008 nie je „vylepšená“ certifikácia a preto ISO navrhla, aby počas dvoch rokov platili obidve normy, t.j. ISO 9001:2000 a ISO 9001:2008. Zmeny však nastanú pri aplikácii normy ISO 9004:2009, ale tu nepôjde o certifikáciu.

(Kvalita 4)

Pracovná úrazovosť

V minulom roku bolo v Železiarňach Podbrezová zaregistrovaných štyridsaťšesť úrazov, z dôvodu ktorých bolo vymeškaných 1 527 kalendárnych dní. Pri porovnaní s predchádzajúcim rokom došlo k zvýšeniu o päť úrazov a zníženiu zameškaných kalendárnych dní o 115.

Za sledované obdobie neboli zaznamenané závažné pracovné úrazy, s pracovnou neschopnosťou dlhšou ako 42 dní.

K zvýšeniu pracovnej úrazovosti došlo v prevádzkarňach valcovňa bezšvíkových rúr, centrálna údržba a doprava. Výrazné zvýšenie v centrálnej údržbe bolo v dôsledku organizačných zmien – centralizácie prevádzkových údržieb od začiatku minulého roka. Naopak, zníženie zaznamenali v oceliarni, ťahárni rúr a hutnic-

- údržba oceliarne a výroba náradia v centrálnej údržbe,
- kolajová doprava u posunovačov.

V oblasti pracovnej úrazovosti žien bolo zaznamenaných sedem úrazov, z toho vo valcovni bezšvíkových rúr

Pracovná úrazovosť podľa jednotlivých prevádzkarní

Rok	Vo	Vvr	Vt	Vz	Vhd	Gork	Te	Tcú	Td	Ez	Ost.
2008	3	11	16	-	-	-	-	12	4	-	-
2007	7	9	19	-	2	-	-	1	3	-	-
Rozdiel ±	-4	+2	-3	-	-2	-	-	+11	+1	-	-

dva, v ťahárni rúr štyri a v centrálnej údržbe jeden. V porovnaní s rokom 2007 došlo k zvýšeniu o štyri úrazy.

Z dôvodu pracovných úrazov bolo vymeškaných 1 527 kalendárnych dní, čo v porovnaní s predchádzajúcim rokom znamenalo zníženie

tich prípadoch k poradenia zápästia a ruky, k siedmim poraneniam priehlavku a nohy pod ním, šesť

ta, pri skladovaní (17,4) a pri zostavovaní, príprave, inštalácii, montáži, demontáži (15,2).

nástrojmi a 13 percent upevňovanie, vešanie, zdvíhanie a ukladanie na zvislej ploche.

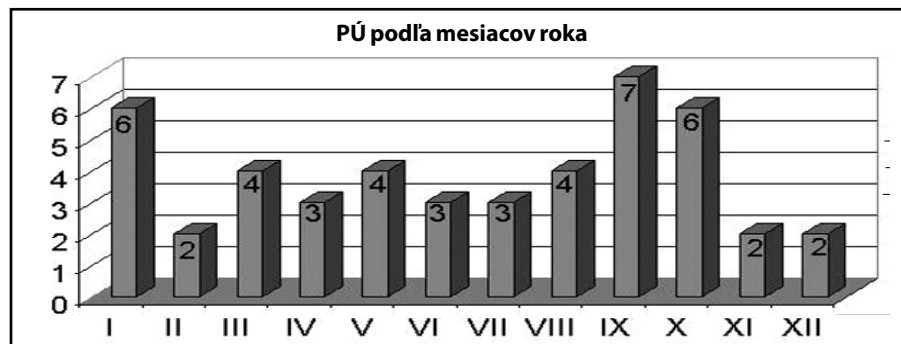
Najčastejším materiálom činiteľom boli opracovávané dielce alebo súčiastky, strojové dielce alebo nástroje (30,4 percenta) a druhým činiteľom boli povrchy na prízemí, povrch zeme a podlahy (21,7).

A ako vplýval vek, prípadne skúsenosť na úrazovosť? Najviac, sedemdesiat úrazov bolo v skupine 20 – 30 ročných, dvanásť úrazov v skupine 50 – 60 ročných, desať úrazov mali zamestnanci vo veku 40 – 50 rokov, šesť úrazov bolo u 30 – 40 ročných a jeden úraz bol zaznamenaný do dvadsať rokov.

bolo poranení kolena a predkolena, po päť úrazov bolo v oblasti hlavy a hrudníka, zaznamenali sme tri popáleniny povrchu tela a dve poranenia lakťa a predlaktia.

Pri rozbere zdrojov 43,5 percenta úrazovosti predstavoval materiál,

Najčastejšou pracovnou činnosťou, pri ktorej došlo k úrazu, bola obsluha stroja, prísun alebo odsun materiálu (17,4 percenta). Zhodné percento to bolo pri pohybe, chôdzi, behu, stúpaní a klesaní. 15,2 percenta tvorila manuálna práca s ručnými

kej druhovýrobe. V piatich prevádzkarňach pracovali bez úrazov.

Najvyššiu pracovnú úrazovosť, podľa početnosti, zaznamenali vo valcovni bezšvíkových rúr, ťahárni rúr a centrálnej údržbe. Priemerná početnosť za akčiovú spoločnosť bola 1,23, čo v porovnaní s minulým rokom predstavuje zvýšenie o 14 percent.

Z rozboru vyplýva, že pracovné úrazy boli zaznamenané najmä v strediskách:

- úpravňa a expedícia valcovne bezšvíkových rúr,
- príprava výroby, ťažné stolice a úpravňa v ťahárni rúr,

o 115 dní. Priemerné percento pracovnej neschopnosti bolo 0,11 (zníženie o 0,01), priemerný denný stav práceneschopných 4 zamestnanci (rovnako ako vlni), jeden prípad pracovného úrazu bol priemerne liečený 33 dní, čo predstavovalo zníženie o sedem dní.

Dlhodobá pracovná neschopnosť bola v prípade závažného pracovného úrazu v hutnickej druhovýrobe, ku ktorému došlo 31. októbra 2007. V prvom polroku 2008 došlo z dôvodu tohto úrazu k vymeškaniu ďalších 97 dní.

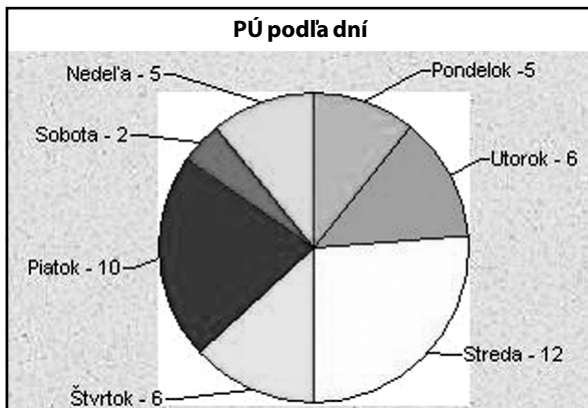
Pri podrobnejšom rozbere úrazov sa dozvedáme, že došlo v osemnásť-

bremená a predmety, 34,8 percenta pády zamestnancov, ktorých zdrojmi boli pracovné, prípadne cestné pracovné prostriedky a 8,7 percenta priemyselné škodliviny, horúce látky, horúce predmety, oheň a výbušniny.

Najčastejšou príčinou úrazov bol nedostatok osobných predpokladov na riadny pracovný výkon a riziko práce (91,3 percenta) a v 8,7 percentách používanie nebezpečných postupov a spôsobov práce.

Najčastejším pracovným postupom, kedy došlo k úrazu, bola výroba a spracovanie materiálu (21,7 percenta), pri údržbe, oprave, nastavení a ladení to bolo 19,6 percent-

Z ROZBORU BEZPEČNOSTI A HYGIENY PRÁCE ZA ROK 2008 VYBERÁME:

Choroby z povolania

Klinickou pracovného lekárstva a toxikológie Rooseveltovej fakultnej nemocnice v Banskej Bystrici boli v minulom roku priznané dve choroby z povolania a to v prevádzkarni centrálna údržba a v odbore riadenia kvality. Za posledných päť rokov vzrástol počet chorôb z povolania na sedem, z toho jedna bola z vibrácií, jedna z boreliózy a päť chorôb z povolania z dôvodu dlhodobej nadmernej jednostrannej záťažou.

Rizikové práce

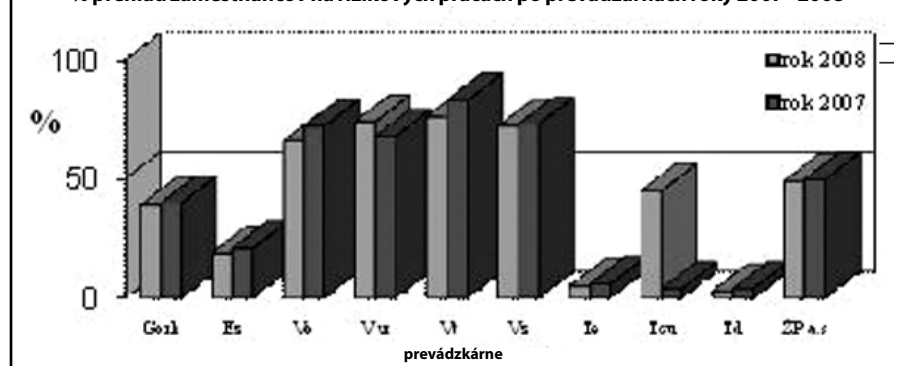
V Železiarňach Podbrezová pracovalo v tretej a štvrtej kategórii na 212 rizikových miestach 1 788 zamestnancov, z toho 331 žien. Z celkového počtu zamestnancov to predstavovalo 48,9 percenta. V porovnaní s rokom 2007 to predstavovalo zníženie o 0,8 percenta. V tretej kategórii rizikových prác pracovalo 1 672 zamestnancov, z toho 315 žien, v štvrtej kategórii 116 zamestnancov, z toho 16 žien.

V minulom roku bolo 1 788 zamestnancov pracujúcich na rizikových prácach, exponovaných šiestimi rizikovými škodlivosťami v rôznej kombinácii. V infračervenom

žiarení pracovalo 45 zamestnancov, v prachu a zväčškových dymoch 111, v hluku 1754, s vibráciou 44, v tepelnej záťaži (mikroklimatické podmienky) 8 a fyzická záťaž ovplyvňovala prácu 299 zamestnancov.

Najviac zamestnancov bolo exponovaných hlukom (75,1 percenta), fyzickou záťažou (12,8), prachom (4,8), tepelnou záťažou (3,8) a škodlivinou infračerveného žiarenia a vibrácie (1,9). Jednej škodlivinou bolo vystavených 1 298 zamestnancov, z toho 252 žien, dvom škodlivosťami 398 zamestnancov (79 žien) a trom 92 zamestnancov.

% prehľad zamestnancov na rizikových prácach po prevádzkarňach roky 2007 - 2008

Odškodnenie, regresy

V železiarňach bolo v roku 2008 odškodnených 46 pracovných úrazov a dve choroby z povolania. Z dôvodu porušenia zásad bezpečnosti práce boli dva prípady pracovných úrazov odškodnené čiastočne. Ďalej bolo odškodnených dvadsaťpäť evidovaných úrazov, pri ktorých zamestnanci s evidovanými úrazmi boli v lekárskom ošetrení, avšak liečenie ich zranenia si nevyžadovalo pracovnú neschopnosť. Za pracovné úrazy bolo postihnutým vyplatených 1 159 tis. korún (38 471,75 €), z toho úrazový príplatok za dočasnú pracovnú neschopnosť predstavoval 329 529 korún (10 938,36 €), náhrada za bolesť 702 533 korún (23 319,82 €) a za sťaženie spoločenského uplatnenia 126 938 korún (4 213,57 €).

AKO UŠETRIŤ V DOMÁCNOSTI

1. Nakupujte energeticky efektívne spotrebiče...

Malé rozdiely v spotrebe elektriny sa rokmi nahromadia do veľkých súm. Najväčšie rozdiely v spotrebe energie sú pri chladničkách a mrazničkách. Tie musia byť, rovnako ako práčky či sporáky v EÚ, povinne označené hodnotením od A (nízka spotreba) po G (vysoká spotreba). Avšak pre chladničky a mrazničky platí od r. 2004 ešte presnejšie označovanie: „A+“ a „A++“.

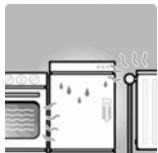
2. Radšej vyčistite dvierka na sporáku...

Pri každom otvorení dvierok na sporáku uniká asi 20 percent tepla - preto jedlo pozorujte zvonku

3. Chladnička má stať na chladnejšom mieste...

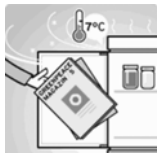
Ak stojí chladnička alebo mraznička vedľa tepelného zdroja (radiátor, sporák, umývačka riadu, práčka), spotrebúva oveľa viac elektriny! Takže si na ich blízkosť treba dávať pozor, alebo aspoň medzi ne umiestniť izoláciu. Najlepšie je nejaké chladné miesto: pri každom stupni navyše spotrebuje chladnička asi o 4 percentá viac elektriny!

4. Nepreháňať to s chladením...

Ideálna teplota v chladničke je 7°C - na to často stačí 1. stupeň.

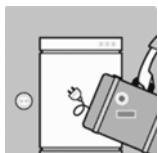
Rada navyše: noviny v nevyužitom priestore zabránia pri otváraní veľkému úniku chladného vzduchu.

5. Vypnúť chladničku...

Keď ste dlhšie preč, vytiahnite chladničku zo zásuvky a odneste zvyšok jej obsahu k susedom (dá sa to spojiť s rozmrazovaním).

Kto potrebuje držať v chlade len malé množstvo potravín, zvládne to často aj bez chladničky - najmä v zime.

6. Menej vody pri varení...

Aj pri varení energie môžete ušetriť: na dno hrnca postačí množstvo vody na hrúbku prsta - vajcia sa uvaria vo vodnej pare. Bez problémov to funguje aj so zemiakmi či brokolicou.

7. Variť na plyne...

Je to lacnejšie a šetrí tým prírodu. Straty energie sú vďaka priamemu spaľovaniu viditeľne menšie a plyn sa ľahšie reguluje.

8. Využite všetko teplo...

Aj keď je to často napísané v recepte, väčšinou je predhriatie rúry zbytočné (výnimka: špeciálne cesto). Keď ju vypnete pár

minút pred dopečením, využijete zvyšok tepla bez mňania elektriny...

9. Pokrievka patrí na hrniec...

Pokrievka na hrnci zníži spotrebu energie až na 1/4! Najlepšie sú tlakové hrnce, ktoré ušetria ďalších 50 percent energie.

10. Vodu na cestoviny nechať zovrieť v rýchlovarnej kanvici...

Najrýchlejšie zovrie voda v rýchlovarnej kanvici alebo za pomoci ponorného variča. Preto ak máte elektrický sporák, opláti sa nechať vodu najprv zovrieť a až potom vliať do hrnca.

11. Rozmrazujte mrazničku...

Ak sa v mrazničke vytvorí vrstva ľadu, začne silno stúpať spotreba energie. Rýchlo tvoriaci sa ľad a námraza prezrádza priepustnosť dverí. Takže nezabudnite raz za čas skontrolovať aj tesnenie.

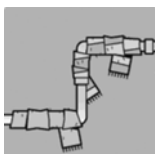
12. Vetrať krátko a intenzívne...

Pri vetraní je lepšie vypnúť kúrenie a dokorán otvoriť okná. Vzduch sa tak rýchlo vymení a steny zostanú teplé. Vetranie cez potvorené okno a súčasné kúrenie predstavuje obrovské plytvanie.

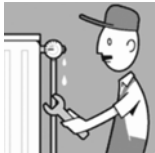
13. Zaizolujte tepelné potrubia...

Ak sú teplovodné potrubia v nevykúrených miestnostiach ako napríklad v pivnici, treba ich starostlivo zaizolovať.

Reflexná fólia stojí pár korún, ročne vám však pomôže ušetriť až niekoľko stovák. Umiestnite ju na stenu za radiátor alebo kachle, fólia tak odrazí späť do miestnosti až 90% tepla.

14. Kontrolujte radiátory...

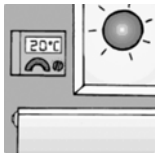
Ak máte vlastné kúrenie, kontrolujte najmä obehové čerpadlo. Moderné čerpadlá spotrebujú oveľa menej elektriny. A nezabudnite na pravidelné odzdušňovanie radiátorov.

15. Regulujte kúrenie...

Zníženie izbovej teploty o jeden stupeň Celzia ušetrí až 6 percent energie! Pre zdravú izbovú klímu stačí v obývacích izbách 18-20°C, v kuchyni 16-18°C, v detskej izbe 20°C a na chodbách 15°C. Viete, že malá klimatizačná jednotka pre jednu miestnosť má spotrebu až 1000 wattov? Je to šesťkrát viac, ako veľký stojanový ventilátor!

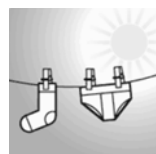
16. Nainštalujte si programovateľné termostaty...

Moderné termostaty dokážu nastaviť teplotu presne podľa vášho želania: večer vyššie, cez deň

a v noci nižšie.

17. Prádlo sušte na slnku...

Sušiče bielizne sú nezmyselnými žrútmí energie. V štvorčlennej domácnosti spotrebujú až 480 kilowatt hodín elektriny! Prádlo je teda oveľa lepšie vysešiat na čerstvý vzduch!

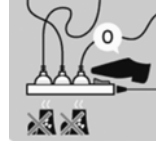
18. Používajte úsporné žiarovky...

Vydržia niekoľkonásobne dlhšie, ušetria asi 80 percent elektriny a sú vhodné hlavne do lúč, ktoré dlho svietia - časté vypínanie a zapínanie im škodí. Pretože úsporné žiarovky obsahujú rizikové látky, nepatria do bežného odpadu.

19. Kúpte si rozvodku s vypínačom...

Pohotovostný režim pre hifi systém, televízor či videorekordér, spotrebuje ročne množstvo elektriny. Odborníci napríklad vypočítali, že až dva jadrové reaktory sú v Nemecku v prevádzke len preto, aby pokryli túto zbytočnú spotrebu. Ak zapojíte viaceré zariadenia do rozvodky s vypínačom, pomôžete sebe aj životnému prostrediu.

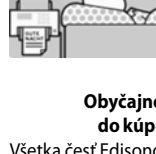

Nabíjačka, na ktorú nie je pripojený mobil či fotoaparát zvyčajne ďalej spotrebúva elektrinu a mení ju na teplo (môžete si to vyskúšať). Ak ju teda nechávate v zásuvke aj keď svoje zariadenia nenabíjate, míňate tím až 10 krát viac energie ako je treba pri nabíjaní...

20.

Nech si aj fax zdieľme...

Zariadenia, ktoré v noci nepotrebuje, môžete zapojiť do časovo nastaviteľného prepínača. Cez deň pracujú, v noci spia...

Obyčajné žiarovky na WC, do kúpeľne a pivnice...

Všetka česť Edisonovi, ale tradičné žiarovky extrémne plytvajú energiou. Až 90 percent jej unikne vo forme tepla. Najväčší zmysel majú tam, kde sa zdržiavate iba krátko a často sa tam zapína a vypína svetlo. Napríklad v kúpeľni.

Vypnite počítač...

Aj keď na počítači práve nepracujete, stále pohlcuje až 70 percent energie. Takže aj cez kratšie prestávky je lepšie ho vypínať! Ak si kúpite nový počítač, vedzte, že ploché LCD obrazovky sú energeticky šetrnejšie než klasické CRT monitory. Ak zvažujete kúpu notebooku vedzte, že pri rovnakom výkone majú nižšiu spotrebu.

Krátka sprcha namiesto kúpeľa...

Príprava teplej vody pohlcuje najviac energie v domácnostiach. Preto je lepšie krátko sa osprchovať ako naplniť celú vaňu množstvom vody. Používajte úsporné hlavice, znižujú spotrebu vody o polovicu. Pri šampónovaní či

mydení sprchu vypnite.

24. Nevyvárajte a nepredpierajte...

Väčšina baktérií sa zničí už pri 60-tich stupňoch. A na rozdiel od vyhrievacieho režimu pri tejto teplote ušetríte 50 percent elektriny. Často postačí aj 30 alebo 40 stupňov. Takže predpieranie si

môžeme odpustiť.

25.

Vždy plnú práčku...

Práčka naplnená len jednou ponožkou spotrebuje rovnako veľa energie ako úplne plná. Niektoré modely sú vybavené úsporným programom pre polovičné naplnenie, ktorý zníži spotrebu asi o tretinu.

spotrebu asi o tretinu.

26.

Nenakupujte prístroje na baterky...

Telefóny, elektrické holiace strojčeky a zubné kefy s priamym sieťovým pripojením spotrebujú podstatne menej ako prístroje na baterky.

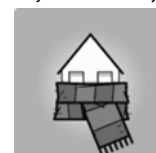
27.

Energia zo slnka...

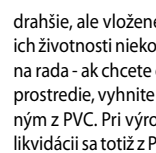
Na európskych strechách sú už milióny solárnych zariadení na výrobu teplej vody či elektrickej energie. 1,5 m² plochy teplovodného kolektora na osobu pokryje ročne viac než polovicu spotreby.

28. Urobte si pohodlie...

Dobrá izolácia vonkajších stien, podkrovia a pivnice môže ušetriť viac ako polovicu nákladov na kúrenie. Inštaláciou kvalitných okien môžete znížiť tepelné straty až o 70 percent! Takéto okná majú drevené rámy, účinnú izoláciu, dvojitú sklo

s nízkou hodnotou prestupu tepla (predovšetkým infračerveného žiarenia) a priestor medzi nimi je vyplnený plynom s nízkou tepelnou vodivosťou (napr. argónom). Tieto okná sú

drahšie, ale vložené staré doby ich životnosti niekoľkonásobne vráta. A ešte jedna rada - ak chcete chrániť vaše zdravie a životné prostredie, vyhňte sa plastovým oknám vyrobeným z PVC. Pri výrobe, počas životnosti a pri ich likvidácii sa totiž z PVC môžu uvoľňovať do okolia nebezpečné látky!

29.

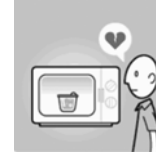
Toastujte...

Kto neohrieva staré pečivo v rúre, ale na nadstavci na toustovači, ušetrí až 70 percent energie.

30.

Mikrovlnku len na maličkosti...

Už pri dvoch porciách spotrebuje mikrovlnka viac energie ako sporák. Tak tiež rozmrazovanie v mikrovlnke mňa príliš veľa energie - takže potraviny radšej vyberte z mrazničky dostatočne včas pred varením.

31.

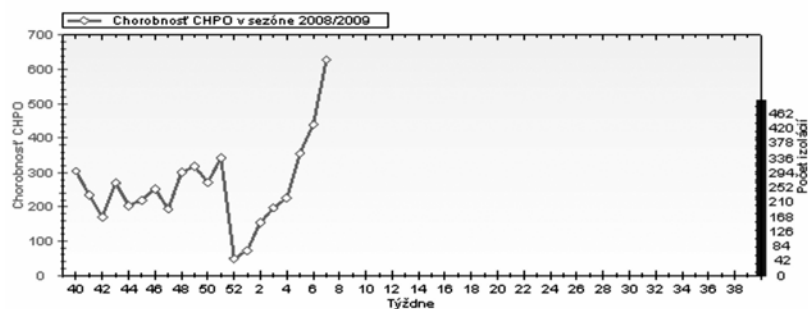
Zhasínajte svetlo...

Rada, ktorú iste poznáte. Osvetlenie spotrebuje až desiatinu elektriny v domácnosti. Takže: posledný zhasína.

Zdroj: Bund der energieverbraucher

Chorobnosť CHPO a počet izolácií - Banskobystrický kraj - v sezóne 2008/2009

V siedmom týždni chrípka zavrela aj školy

O zdravotnej situácii obyvateľstva Banskobystrického kraja hovoríme v vedúcou odboru hygieny a epidemiológie Regionálneho úradu verejného zdravotníctva MUDr. Máriou Avdičovou:

Aký bol zdravotný stav obyvateľstva v polovici februára?

- Uzavreli sme hlásenia za siedmy týždeň, v ktorom nám bolo hlásených 11406 akútnych respiračných ochorení (ARO), z toho 2 600 prípadov chrípky a jej podobných ochorení (CHPO). Evidovaná chorobnosť dosiahla 628 prípadov na tisíc obyvateľov. V porovnaní s predchádzajúcim týždňom bol výskyt ARO vyšší o 17,6 percenta a výskyt CHPO o 43,3 percenta (v prvom februárovom týždni bolo hlásených 10 160 ARO, z toho bolo 1 900 CHPO).

Aké opatrenia boli prijaté z dôvodu zvýšenej chorobnosti?

- V našom kraji bola v siedmom týždni, v súvislosti so zvýšeným výskytom akútnych respiračných ochorení a chrípky podobných ochorení prerušená dochádzka v piatich okresoch a to v dvoch materských školách a v dvanástich základných školách. V okrese B. Bystrica bola prerušená školská dochádzka v ZŠ Šalková, odbor lekárskej mikrobiológie izoloval z výteru nosohltanu ďalší prípad vírusu chrípky typu B. V okrese Brezno boli uzatvorené materské školy

v Pohorelej a na Mazorníkovce, základné školy v Pohorelej, na Mazorníkovce, v Zavadke, Polomke, Šumiaci, Helpe a Valaskej. V okrese Žarnovica bola prerušená školská dochádzka v dvoch ZŠ v Žarnovici. K prerušeniu výchovno-vzdelávacieho procesu došlo aj v okrese Veľký Krtíš v Základnej škole Dolné Plachtince. Vo zvolenskom okrese bola uzatvorená ZŠ sv. Dominika Sávia, kde z celkového počtu 174 žiakov bolo neprítomných 54, čo predstavovalo 31,03 percenta žiakov. V okrese Žiar nad Hronom boli vykonané tri odbery od sentinelových lekárov na izoláciu chrípkových vírusov, v jednej vzorke sa potvrdil vírus chrípky typu A aj B. (vk)

DIEVČA S MOTOROU

Jaroslava Núterová

Román na pokračovanie

XXXXVIII.

„Nárdy mi nepovedal, že ti zomrela mama,“ vyriekla rozochvvená. „Lutujem, Dalibor, prečo si...“

„Počkaj, Aneta,“ prerušil ju náhlivo a zdíval sa na ňu. „Nespýtaj sa na moju priateľku?“

„Nie,“ odvetila stiesnena a uhla očami. „Mám len jedinú priateľku, na ktorej mi záleží a ľúbim ju od prvej chvíle, keď som sa s ňou zoznámil vlni v lete na Jarabej. Aneta, ja viem, že ku mne nečítis to isté, čo ja k tebe. Dlho som čakal na vhodnú príležitosť povedať ti, že ňu milujem a dnes, už nemôžem mlčať. Ani nechcem. Čoraz ťažšie mi pripadá tajiť sa so svojou láskou k tebe, napriek tomu, že pre teba som...“ ako si to vtedy povedala? Priateľ, ochranca, sprievodca a ešte čosi...“

„Poradca,“ doplnila ho so zovretým hrdlom. „Áno,“ luskol prstami. „Poradca vo veciach spoločenského bontónu. Pamätáš, čo som ti odpovedal?“

„Nemusíš skúšať moju pamäť,“ dudrala. „Jedno želanie sa ti aj tak splnilo.“

„Si voľná,“ privrel oči pred očakávanými výčitkami. „Myslíš, že sila môjho želania mala vplyv na tvoj rozhod s Michalom?“

„Neviem,“ vzdychla nešťastne a do očí sa jej nezmyselne tlačili slzy. „Zakázala som si meditovať, čo by bolo, keby. Ja... osud to zrejme chcel a nechcem o tom hovoriť, tak ma prosím netráp.“

„Ty si posledná bytosť na svete, ktorú by som chcel trápiť. Neprišiel som rozoberať tvoje city k Michalovi.“

„Mhm, fajn.“ Aneta vstala, spravila tri kroky a vrátila sa k Daliborovi. „Privádzaj ma do pomykova. Dofrasa, Dalibor, chcem si kúpiť motorku.“

Vzápätí vyskočil na rovné nohy, prudko schmatol dievčinu za plecía. „Provokuješ ma?“

„Myslím to vážne,“ vytrhla sa mu. „Nedám sa viac obmedzovať žiadnemu chlapovi.“

„Rozumiem.“ Odstúpil od nej a z hrude sa mu vydral ťažký vzdych. „Anete prešiel mráz po chrbte, zrazu zatúžila pohliadť mu ustarostenú smutnú tvár, zapáliť v jeho očiach iskričky radosti, upokojiť zrýchlený dych. Impul-

zíve k nemu natiahla ruku a dotkla sa Daliborovho líca. Silno jej zovrel prsty. „Skúšaj ma, však?“ zašepkal s napätím v hlase.

„Nevyznám sa v sebe,“ zaúpela. „Mám ťa rada Dalibor, ale neviem, či je to láska. Môj sen o motorke... Konečne sa mi môže splniť a ty si prideš a neznašaj motorky...“

„Preboha, Aneta,“ privinul si ju k sebe. Unavené si oprela čelo o jeho ľavé líce. „Dobré, pokúsím sa nebať o teba a ty ma za to povozíš, súhlasíš?“

„Skutočne si ochotný tolerovať mi jazdu na motorke?“ vzhľadla k nemu pochobyvočne. „Vieš, vlastne ju nemusia mať.“

„Len si Hondu pokojne kúp,“ namietol s úsmevom. „Nie,“ krútila hlavou. „Aj tak pýtajú nehoráznú sumu.“

„Požičiam ti.“

„Neuznávam požičky.“

Zarazene si pozreli do očí a rozosmiali sa. Dalibor zdvihol Anetu do náručia. „O tom sa dohodneme neskôr,“ vtisol jej na pery bozk. „Pôjdeš so mnou, Aneta?“

„K Nárdymu?“

„Nie, ku mne.“

Mlčky sklonila hlavu. „Neviem, či sa mám hnevať alebo tešiť,“ prehovorila po chvíli. „Nechcem byť hračkou v твоjich rukách. Hádám si nemyslíš, že sa k tebe nastahujem? Je to... nie je to... dočerta.“

„Aneta.“ Daliborov hlas sa zachvel. „Trpezlivo som čakal dlhú dobu a v kútku duše som často strácal nádej. Prečo si presvedčená o tom, že sa chcem iba pohrať? Bože môj, ako málo ma poznáš. Vari som sa tak správal, vari si sa niekedy pri mne cítila obmedzovaná, robil som si na teba nárok? Vieš vôbec, ako vyzerá také hranie s dievčaťom? Ale...“ Vzal jej tvár do oboch dlaní, čím ju prinútil pozrieť na neho. „Prestaň sa báť, nehľadaj vo mne nič, čo tam nie je.“

„Pokúsím sa,“ povedala vážne, rozhodnutá nebrániť sa ponúkanému šťastiu. „Rozumiem.“ Odstúpil od nej a z hrude sa mu vydral ťažký vzdych.

Uvidím, či som toho schopná, dodala v duchu pre seba. Vlastne či sme obaja schopní experimentov.

Som zvedavý, či nám to pôjde, pomyslel si Dalibor. Vlastne musí.

koniec

ŽP GASTRO servis

Jedálny lístok 23. 2. – 1. 3. 2009

Pondelok 23.2.

Polievka: krúpková, pečivo

Kuracie stehno s hlivami, knedľa
Bravčové mäso na rasci, tarhoňa, šalát
Údené tofu s fazuľkou a šampiňónmi, ryža
Ružový cestovinový šalát s tuniakom
Kelový karbonátok, zemiaky, šalát
Buchty na pare s lekvárom, kak. posýpka, kakao

Utorok 24.2.

Polievka: terchovská, pečivo

Astúrsky bravčový rezeň, zemiaky, šalát
Goralská pochúťka, cestovina
Liptovské droby, uhorka
Šalát z červenej repy so syrom, pečivo
Zapekaná brokolica s tofu
Bryndzovníky

Streda 25.2.

Polievka: roľnícka, pečivo

Vyprázaná ryba, zem. šalát s majonézou
Nitrianske bravčové stehno, knedľa
Špagety Neapol
Fazuľový šalát so salámou a chrenom, pečivo
Šéfovský šalát
Dukátové buchtičky s vanilkovým krémom

Štvrtok 26.2.

Polievka: frankfurtská, pečivo

Údené mäso, zemiaky, cvikla s chrenom
Portugalská hovädzia roštenka, ryža, šalát
Tortelíny so šunkou, syrová omáčka
Brok. šalát s kur. mäsom a olivami, pečivo
Zemiakový paprikáš, cvikla
Tvarohový náryp s višňami

Piatok 27.2.

Polievka: zem. kyslá s hubami, pečivo

Pečené mor. stehno, čer. kapusta, knedľa
Provensálsky kur. rezeň, slov. ryža, šalát
Lečo s klobásou, zemiaky
Zeleninový šalát s redkovicou, pečivo
Pórový náryp, paradajkový šalát
Moravský koláč, kakao

Sobota 28.2.

Polievka: prešovská, pečivo

Zbojnica brav. krkovička, zem., uhorka
Nedeľa 1.3.
Polievka: cesnak. s haluškami, pečivo
Morčacie soté na zelenine, ryža, šalát

Jedálny lístok 2. – 8.3.2009

Pondelok 2.3.

Polievka: oravská fazuľová, pečivo

Vyprázané kuracie stehno, zem., kompót
Brav. mäso na zelenom korení, cestovina
Prekladané mäso s kelom
Šopský šalát, pečivo
Hubový rizoto, uhorkový šalát
Zem. knedličky s nutelou, mak. posýpka

Utorok 3.3.

Polievka: mrkvová s pórom, pečivo

Hovädzie dusené, kôprov. omáčka, knedľa
Prírodný bravčový rezeň, zel. ryža, šalát
Gratiné treska so zeleninou
Zem. šalát so zelenou fazuľkou
Zap. baklažán s hyd. mäsom a zeleninou
Žemľovka s tvarohom

Streda 4.3.

Polievka: slep. s cestovinou, pečivo

Kur. prsia s mandarinkami, tarhoňa, šalát
Belehradský brav. rezeň, opek. zem., šalát
Štefánska sek. pečienka, zem. prívarok, chlieb
Zelotofu, pečivo
Španielske pikantné kur. stehno, obloha
Pečené buchty orechové, kakao

Štvrtok 5.3.

Polievka: kyjevské čiči, pečivo

Mor. rezeň so syrom a špen., ryža, šalát
Maďarský hovädzí guláš, knedľa
Pizza s kuracím mäsom a olivami
Šampiňónový francúzsky šalát, pečivo
Hub. paprikáš s ovsen. vločkami, ryža, šalát
Makový koláč s čokoládou, kakao

Piatok 6.3.

Polievka: fazuľková kyslá, pečivo

Sekany rezeň z bôčika, zem., uhorka
Kuracie soté na smotane, cestovina
Kovbojské bravčové mäso, ryža
Hydinový šalát, pečivo
Farfaly so zeleninovou omáčkou
Lievance s džemom

Sobota 7.3.

Polievka: francúzska, pečivo

Sikulský bravčový rezeň, knedľa
Nedeľa 8.3.
Polievka: kláštorňá, pečivo
Kuracie soté na čínsky spôsob, ryža, šalát

Šetríme, ale s chuťou

HARTOVNICA

Necháme zovrieť liter osolenej vody. Za stáleho miešania do nej vsypeme štyri rovné lyžice hladkej múky a povaríme. Múka musí jemne zhrčkovatieť. Do uvarenej masy nalejeme liter sladkého mlieka a pridáme štyri deká vyškvarenej pokrájanej slaninky.

Náš tip: Polievku vylepšíme, ak do nej rozhabarkujeme jednu polievkovú lyžicu bryndze na každého stravníka, prípadne posypeme postrúhaným syrom na tanieri pred podávaním.

ĎAPKY

Do postrúhaných uvarených zemiakov pridáme viac múky a štipku soli. Cesto dobre vypracujeme, rozvalkáme a nakrájame na väčšie časti – pásy, z ktorých prstami trháme kúsky a hádzame do vriacej vody. Uvarené premyjeme a scedíme. Ďapky sa jedávali s mäsovou polievkou z baraniny, pridávali sa aj do iných polievok alebo sa jedli zaliatie prevareným sladkým mliekom. Náš tip: Ako závarku môžeme použiť do letnej zeleninovej polievky, ako cestovinu môžeme posypať rozmrvenou bryndzou či tvarohom a poliať rozpraženou cibulkou.

ŠKORCE

Dáme zovrieť liter mlieka, pridáme asi šálku kukuričnej múky, podľa potreby cukor, soľ a kto chce, aj hrst posekanej sudovej kapusty. Po zhutnutí sa masa naberá lyžicou a z nej sa nožom obtiera dookola o okraj misy. Keď je celý okraj natretý, kúsky sa nožom zhrnú do misy, omastia opraženou cibulkou, posypú makom a podľa chuti cukrom, prípadne sa polejú škľavkami s husacou pečenoú.

Na pamiatku s Veronikou

Zjazdárom pribúdajú body

Ďalším kolom Slovenského pohára žiakov pokračoval kolotoč zjazdárov o body do konečného hodnotenia. V dňoch 18. a 19. januára vo Vrátnej členovia Lyžiarskeho klubu ŽP Šport, a.s., bojovali s nástrahami tratí v slalome a obrovskom slalome. V obrovskom slalome v kategórii starších žiakov obsadili: 7. miesto Lukáš Kováčik, 10. Ivana Kupčoková, 16. Ester Žilková a 19. Martin Kristaly. V kategórii mladších žiakov skončila 13. Diana Kováčiková. Slalomovú trať zdolal Lukáš Kováčik na 8. mieste, Ivana Kupčoková na 9., Ester Žilková ako 12. a 15. bol Martin Kristaly. Mladšie žiačky v slalome obsadili: 9. priečku Diana Kováčiková a 20. Kamila Petrincová.

Atmosféru pretekov umocnila prítomnosť najlepšej slovenskej zjazdárky Veroniky Zuzulovej, ktorá v rámci prípravy na Svetový pohár v danom čase trénovala vo Vrátnej a robila v priebehu pretekov predjazd žiakom.

Prežiaci absolvovali 18. januára na Kubínskej holi druhé kolo Slovenského pohára v obrovskom slalome, v ktorom Denisa Mutišová skončila 10.

D. Kováčik, tréner LK ŽP

Z kolkárskych dráh

Extraliga muži

KK Tatran Prefa Sučany – ŽP B 1:7
3474:3579

Zostava a body: Milan Tomka 602, Jaroslav Truska 575, Pavol Jakubec 596, Radoslav Foltín 587, Jovan Čalič 584, Jozef Pešta 635.

Extraliga ženy

ŽP – KK Zlaté Klasy 7:1
3398:3248

Zostava a body: Eva Babelová 553, Dagmar Kyselicová 569, Katarína Micanová 596, Gabriela Kuchárová 588, Jana Turčanová/Dominika Skalošová 509, Edita Hladlovská 583.

TKK Trenčín – ŽP 1:7
3036:3284

Zostava a body: Iveta Vaňková 554, Edita Hladlovská 503, Dagmar Kyselicová 540, Gabriela Kuchárová 604, Katarína Micanová 519, Ľubica Listoferová 564.

1. liga muži

ŽP C – KK TP Sučany 6:2
3284:3432

Zostava a body: Matej Sršeň 558, Ľuboš Figura 519, Tomáš Herich 551, Pavel Paulečko 550, Ľuboš Svitek 537, Marek Mihok 569.

MTK Tatran Žarnovica – ŽP C 2:6
3396:3508

Zostava a body: Pavel Paulečko 596, Matej Sršeň 609, Jozef Petráš + Ľuboš Svitek 537, Michal Svitek 541, Marek Mihok 589, Tomáš Herich 636.

Dorastenecká liga

ŽP – KK Zlaté Klasy 2:1
1605:1580

Zostava a body: Kristína Diabelková 553, Tomáš Dziaď 508, Dominika Kyselicová 509, Jaroslav Romančík 543. V šprinte zdolal Ján Vyletel Kristínu Diabelkovú 2:1.

ŽP – TJ Lokom. Vrútky 3:0
1663:1630

Zostava a body: Ľuboš Svitek 582, Radovan Balco 493, Marek Mihok 546, Michal Svitek 535. V šprinte vyhral Marek Mihok nad Martinou Ďurčekomou 2:1.

Tatran Sučany – ŽP 2:1
1627:1535

Zostava a body: Ľuboš Svitek 512, Marek Mihok 509, Michal Svitek 514, Radovan Balco 452. V disciplíne šprint Ľuboš Svitek porazil Jána Čabudu 2:1.

D. Kyselicová, KO

Od 5. do 8. februára sa v chorvátskej Rijeke konal Svetový pohár jednotlivcov v kategórii juniorov a seniorov, v ktorom podbrezovský kolkársky klub reprezentovali Ľuba Listoferová a Ondrej Kyselica. Spolu s našimi hráčmi sa ho zúčastnil aj minuloročný víťaz Svetového pohára Ján Jasenský z Interu Bratislava a bývalá hráčka Podbrezovej Katarína Valigurová, v súčasnosti hrajúca za KSV Wien.

Listoferová si v prvom kole hravo poradila so súperkou z Macedónska 4:0 (566:467), no v druhom na-

Vo Svetovom pohári jednotlivcov v kategórii juniorov a seniorov U23 Ľubica Listoferová bronzová

razila na následnú víťazku Nađu Savič z Slovinska a s tou po dramatickom súboji vypadla na menší počet zvalených kolov 2:2 (548:588). Kyselica po slabšom výkone v prvom kole podľahol svojmu súperovi Danielovi Tepsovi hladko 0:4 (575:614).

Valigurovej a Jasenskému sa darilo o niečo lepšie, keď obaja vypadli až v semifinále a tým si vybojovali bronzové medaily. V kombinácii ná-

rodov si juniori Listoferová a Jasenský vybojovali tretie miesto, za Srbskom a Nemeckom.

Víťazi Svetového pohára:

- v kategórii juniorov **Viloš Zavarako (SRB)**,
- v kategórii junioriek **Nadža Savič (SLO)**,
- v kategórii mužov **Musanić Mária (CRO)**,
- v kategórii žien **Fidel Barbara (SLO)**.

Účastníci Lyžiarskej školy 2009

Zvládli aj jazdu na veľkom vleku

Zasnežené svahy, upravené zjazdovky a nádherná modrá obloha – to je to pravé pre všetkých lyžiarov, teda aj účastníkov lyžiarskej školy, ktorú každoročne víkendovou formou organizujú Železiarne Podbrezová. Ani tento rok nebol výnimkou. Od 17. januára do 15. februára sa uskutočnil v lyžiarskom areáli na Tálloch v poradí už 23. lyžiarsky výcvik, ktorého sa mohli zúčastniť deti zamestnancov Železiarní, ale aj široká verejnosť. Dnes už môžeme povedať, že sa ho nielen zúčastnili, ale deti sa naučili lyžovať, resp. zdokonalili si svoju lyžiarsku techniku. O to sa postaral tím skúsených, obetavých a hlavne vtipných a trpezlivých in-

štruktorov pod vedením Ing. Ľubomíra Fillu, v zložení Michal Fillo, Anna Dobiášová, Bianka Kvaková, Tibor Benedik, Ján Keller a RNDr. Natália Szabóová. Lyžiarsky kurz prebiehal podľa výcvikového plánu za pomerne dobrých snehových podmienok. Vyšlo to presne na deň, akoby sme mali s počasím spísanú dohodu. Ráno sa začínalo rozčvíkovaním, po nej nasledovalo samotné lyžovanie. Fyzická záťaž na snehu sa striedala s odpočinkovými fázami. Všetky deti úspešne zvládli lyžiarsku abecedu a jazdu na obávanom veľkom vleku. Svoje schopnosti si mohli otestovať v záverečných pretekoch, ktoré sa konali v posledný

deň lyžiarskeho kurzu. Každý účastník získal medailu i diplom za úspešné zvládnutie lyžiarskej školy. Niekoľkovi kendovala lyžovačka nám ubehla veľmi rýchlo. A to hlavne preto, že atmosféra bola fantastická. Priebeh kurzu nebol narušený žiadnou nepredvídanou udalosťou. Chceli by sme sa poďakovať všetkým, ktorí prispeli k realizovaniu tejto akcie. Dúfam, že možnosť zúčastniť sa lyžiarskej školy dostaneme napriek nepriaznivej ekonomickej situácii i budúci rok. Už dnes sa tešíme na ďalšie lyžiarske kurzy v jednom z najkrajších lyžiarskych stredísk na Slovensku.

Mgr. D. Matóčíková

Viessman pohár

V dňoch 14. a 15. februára sa konali v Osrbli preteky Viessman pohára v biatlone, bez účasti našich reprezentantov – účastníkov majstrovstiev sveta a štartujúcich v IBU CUP. Chýbali aj kadeti, ktorí odcestovali na európsky Festival mládeže do Poľska. V šiestici pretekárov máme aj našich kadetov – Andreu Hörčikovu a Ondreja Švantnera, ktorých vedie tréner Peter Zelinka.

Oddiel bežeckého lyžovania a biatlono dosiahol vo Viessman pohári v rýchlostných pretekoch (v pretekoch s hromadným štartom): v kategórii mladších dorastencov 5. miesto (4.) Rudolf Michalovský, 7. (5.) miesto Miroslav Šulek, 11. priečku Martin Kvačjak. V kategórii mladších dorasteniek bola v obidvoch pretekoch druhá Katarína Kupcová, zo starších dorastencov 5. (4.) miesto obsadil Jakub Fendek. Z juniorov skončil na 3. (4.) mieste Mária Kubiš, v pretekoch s hromadným štartom bol 2. Peter Kazár a v rýchlostných pretekoch 3. Peter Berčík. Z mužov od 21 – 35 rokov obsadil v oboch pretekoch druhú priečku Peter Ridzoň. Z mužov 46 ročných a starších, v pretekoch s medzinárodnou účasťou, zhodné umiestnenie – bronzová priečka si vybojoval Marian Kazár.

V kategórii žiačok 10 – 11 ročných bola 8. (8.) Kristína Janíková, zo žiakov 12 – 13 ročných bol 3. (1.) Marek Brezina, 20. (17.) Tomáš Longauer, žiačka tejto kategórie Andrea Miždová bola 9. (8.). Zo žiakov kategórie 14 – 15 ročných zvíťazil (2.) Andrej Segeč, 8. (5.) bol Martin Marčok a v rýchlostných pretekoch 8. skončila Lucia Šuleková. (mk)

PODBREZOVAN - vydáva akciová spoločnosť Železiarne Podbrezová. Vychádza v párných týždňoch v piatok. Uzavierka aktualít v párnom týždni v pondelok. Redakčná rada - predseda Ing. Jozef Bánik, Členovia: Ing. Alena Sojková, Ing. Anton Mojžiš, Ing. Iveta Králiková, Ing. Alena Kvačková, Ing. Milan Majer, Ing. Soňa Roštárová, Ing. Pavol Kühnel, Ing. Ľuboš Durindák, Vladimír Vaník, Ing. Anna Pavlusová.

Séfredaktorka: Mgr. Olga Kleinová, **zástupkyňa** Viera Kúkolová. Redakcia a administratíva: Železiarne Podbrezová a.s., Kolkáren 35, 976 81 Podbrezová, telefón: 645 2711, 645 2714, fax: 645 2713, e-mail: noviny@zelpo.sk <http://www.zelpo.sk/region/tlac/podbrezo/zelpopodbr.html>. Tlač HLP grafik, s.r.o. Registračné číslo 15.